202405

Türjei Szent László Óvoda-bölcsőde Batyki Tagintézmény

Pedagógiai Program

„A gyökerek persze nem látszanak, de tudod azok tartják a fát.”

Készült: 2025

TARTALOMJEGYZÉK

A Pedagógiai program jogszabályi háttere ... 3
BEVEZETŐ ... 4
PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓNK ... 4
AZ ÓVODA ADATAI ... 4
Az óvoda bemutatása ... 5
GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP ... 5
AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI ... 6
Az óvodai nevelés céljai ... 6
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ... 6
Az óvodai nevelés célja- néphagyományokra épülő nevelési arculattal ... 7
PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK FELADATRENDSZERE ... 8
Az egészséges életmód alakítása – néphagyományokra épülő szemlélettel ... 8
Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés- néphagyományokra épülő szemlélettel ... 9
Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása –néphagyományokra épülő szemlélettel ... 10
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI ... 11
Személyi feltételek ... 11
Tárgyi feltételek ... 11
Az óvodai élet megszervezése ... 11
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI ... 11
Játék- néphagyományokra épülő szemlélettel ... 11
Külső világ tevékeny megismerése– néphagyományokra épülő szemlélettel ... 12
Mindennapos mozgás– néphagyományokra épülő szemlélettel ... 12
Ének, zene, népi játék, tánc – néphagyományokra épülő szemlélettel ... 13
Verselés, mesélés – néphagyományokra épülő szemlélettel ... 13
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka – néphagyományokra épülő szemlélettel ... 14
Tevékenységekben megvalósuló tanulás-tanítás- néphagyományokra épülő szemlélettel ... 15
AZ ÓVODA ISKOLÁRA ELŐKÉSZÍTŐ FUNKCIÓJA ... 15
Munka jellegű tevékenységek– néphagyományokra épülő szemlélettel ... 16
ÓVODAPEDAGÓGUS EGYÉB FELADATAI AZ ÓVODÁNKBAN ... 16
Tehetséggondozás ... 16
IKT alkalmazása ... 17
A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK FOLYAMATOS NYOMON KÖVETÉSE, RÖGZÍTÉSE ... 17
DIFFERENCIÁLT KÉSZSÉG ÉS KÉPESSÉGFEJLESZTÉS ... 17
KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK ... 18
Sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekek ... 18
Beilleszkedési, tanulási, magatartási, (BTMN) zavarokkal küzdő gyermekek ... 18
Tehetséges gyerekek ... 18
Hátrányos helyzetű (HH) - halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (HHH) ... 18
AZ ÓVODA KAPCSOLATAI ... 19
Együttműködés a családokkal ... 19
Kapcsolat más intézményekkel ... 20
AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKÁT ÉS A CSALÁDI NEVELÉST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK ... 21
GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁNKBAN ... 21
FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE ... 22
Legitimációs záradék ... 23

A Pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. 04. 25. Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXC. törvény A nemzeti köznevelésről
- 2012. évi CXXIV. törvény, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról
- 363/2012.(XII.17.) kormány rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A Kormány 77/2025. (IV. 15.) kormány rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 229/2012. (VIII. 28) kormány rendelete A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 1. melléklet a 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet A Sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelésének irányelve
- 2019. évi LXX. törvény a köznevelléssel összefüggő egyes törvények módosításáról és a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló
- 2013. évi CCXXXII. törvény hatályon kívül helyezéséről.
- 32/1997.(XI.5.) MKM rendelet A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve
- 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet
- 2003. évi CXXV. törvény Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény
- l991. évi LXIV.sz.trv.29.cikk 1./a./ENSZ egyezmény a gyermekek jogairól
- 137/2018 (VII.25.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet módosításáról
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésről
- Az 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Alapító Okirat
- Szakmai Alapdokumentumok

BEVEZETŐ

Az óvodáskor a személyiségfejlődés kiemelten érzékeny, meghatározó időszaka. Ebben az életszakaszban szerzett tapasztalatok, élmények és kapcsolatok alapvetően befolyásolják a gyermek további fejlődését, viszonyát önmagához, társaihoz, a világhoz. Óvodai nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll – egyedi személyiségként, sajátos fejlődési ütemmel és igényekkel rendelkező, szeretetre méltó kis emberként.
Pedagógiai programunk célja, hogy biztonságos, szeretetteljes és fejlesztő, pedagógiai környezetet teremtsünk, amelyben a gyermekek játékos, élményalapú tevékenységek során fejlődhetnek testi, érzelmi, értelmi és szociális területeken. Fontosnak tartjuk az egyéni különbségek elfogadását, a gyermekek kíváncsiságának, önállóságának, kreativitásának kibontakoztatását.
Nevelőtestületünk elkötelezett amellett, hogy olyan értékrendet közvetítsen, amelyben kiemelt szerepet kap a szeretet, a tisztelet, a közösséghez tartozás élménye, valamint a természethez és a hagyományokhoz való pozitív viszony kialakítása. Munkánk során a családokkal való szoros együttműködésre törekszünk, hiszen a gyermek harmonikus fejlődésének egyik legfontosabb feltétele az egységes nevelési szemlélet.
Pedagógiai programunk alapelvei, célkitűzései és módszertani megoldásai a mindenkori Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épülnek, ugyanakkor tükrözik intézményünk sajátos arculatát, értékeit és nevelési hitvallását.

PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓNK

Óvodai nevelésünk pedagógiai koncepciója a magyar népi kultúra, a néphagyományok és a nemzeti értékek közvetítésére épül. Hiszünk abban, hogy a magyar néphagyomány élő közegként szolgálhat a kisgyermekek személyiségfejlődése, identitástudatuk megalapozása és közösségi nevelésük számára. A hagyomány nem csupán múzeumi emlék, hanem olyan élő szellemi örökség, amely játékosan, élményszerűen, és természetes módon válik a gyermekek mindennapi életének részévé.
A néphagyományokra épülő óvodai nevelés célja, hogy a gyermekek érzelmi biztonságban, gazdag élményeken keresztül kapcsolódjanak a saját kultúrájukhoz, anyanyelvükhöz, gyökereikhez. A népi játékok, dalok, mesék, kézműves tevékenységek és szokások megismerése, megélése nemcsak ismeretet ad, hanem közösségi élményt, szabálytudatot, ritmusérzéket, mozgásfejlesztést és erkölcsi mintát is nyújt.
Pedagógiai munkánk alapja az élményszerűség, a szemléltetés, a tevékenységközpontú tanulás, valamint az utánzásra épülő példamutató nevelés. Nevelőtestületünk célja, hogy olyan értékorientált óvodai környezetet hozzon létre, amely a néphagyományokon keresztül a természetközeliséget, a közösséghez tartozás érzését, a tiszteletet, az elfogadást és a kreatív önkifejezést is megerősíti a gyermekekben.
A népi hagyományok ünnepkörökhöz kapcsolódó gyakorlása (pl. betlehemezés, Luca-napi szokások, farsang, pünkösdi játékok) az évszakok ritmusához illeszkedve strukturálja az óvodai életet, támogatja a természetes életritmust, megerősíti a szülőkkel való kapcsolattartást és a közösséghez való kötődést. A magyar népi kultúra különösen alkalmas arra, hogy a gyermekek anyanyelvi fejlődését, értelmi, szociális és érzelmi kompetenciáit komplex módon fejlessze.
A koncepciónk szerint az óvodapedagógus nemcsak közvetítője a hagyományoknak, hanem hiteles, szeretetteljes mintaadó is, aki a gyermeki kíváncsiságra és alkotókedvre támaszkodva segíti a kultúra élményszerű átadását. A néphagyomány, mint nevelési erőforrás lehetőséget ad arra, hogy minden gyermek megtalálja benne saját helyét, örömét, sikerélményét – a maga tempójában, a saját útján haladva.

„A gyökerek persze nem látszanak, de tudod azok tartják a fát.”

AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda neve: Türjei Szent László Óvoda-bölcsőde Batyki Tagintézménye

Az óvoda címe: 8797 Batyk, Dózsa György utca 2

Az óvoda telefonszáma: 0630/8939938

E-mail: vackorovibatyk@gmail.com

Az óvoda OM azonosítója: 202405

Az óvoda fenntartója: Türjei Szent László Óvoda-bölcsőde Intézményfenntartó Társulás

A fenntartó székhelye: 8796 Türje, Szabadság tér 9.

A program neve: A Türjei Szent László Óvoda-bölcsőde Batyki Tagintézmény Pedagógiai Programja

Az óvoda bemutatása

A Türjei Szent László Óvoda-bölcsőde Batyki Tagintézménye a település központjában, forgalmas közút mellett helyezkedik el. A tagintézményben egy csoportszoba található, aminek mérete megfelel az alapító okiratban meghatározott 25 fő befogadására. A csoportszobához tartozik egy gyermeköltöző, mosdóhelyiség, melyek 2018-ban felújításra kerültek. Az óvoda felszereltsége, eszközkészlete jónak mondható.
Nem csoportterem típusú fontosabb funkcionális helyiségek:
- fejlesztő szoba, ami egyben nevelői szoba is.

Az udvar nagysága a gyermeklétszámnak megfelelő, napos és árnyas helyek is találhatóak az udvaron. Füves és betonos rész szolgálja a szabad mozgást. Eszközeivel, játékszereivel biztosítja a gyermekek számára a szabadban töltött idő megfelelő kihasználást az év minden szakaszában. Homokozó, mászóka, rugós játék, vár, csúszdák és hinták állnak a gyermekek rendelkezésére.
Az udvari játékidőt nagyon fontosnak tartjuk, ennek megfelelően az óvoda udvara többféle mozgásra ad lehetőséget a 3-7 éves korosztálynak.
A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

Csoportszerkezet:
Tagintézményünk egy csoportos, nem tudunk homogén csoportot kialakítani, életkori vegyes csoport működik.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekképünk

Elfogadjuk, hogy minden gyermek egy adott személyiség, egy individuum, aki

- eltérő adottságokkal jött a világra,
- eltérő környezetben nevelkedik,
- eltérő az érdeklődése,
- eltérő fejlettségi szinttel rendelkezik,
- eltérő a fejlődési üteme.

Ennek következtében életkoronként és egyénenként eltérőek, ill. eltérőek lehetnek a testi és lelki szükségletei. Minden gyermeket előítéletek nélkül fogadunk el.

Óvodaképünk

Óvodánk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit a személyi, tárgyi és pedagógiai környezet biztosításával. A beíratott gyermekek számára megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört a befogadás változatos módszereivel. Az óvoda funkciói: az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciók közvetetten segítik a következő életszakaszba (kisiskolás) átlépéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatása mellett az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, a gyerekek fejlődésének nyomon követésével.
Óvodánk tevékenységrendszerével, természeti és tárgyi környezetével, óvodapedagógusai nevelőmunkája és személyes példája segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.
Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
Az ingergazdag környezet biztosítja a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi és értelmi nevelést és fejlesztését.
A nemzetiséghez tartozó gyermekek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a nemzetiségi önazonosság megőrzését.
A különös bánásmódot igénylő gyermek fejlesztésénél különös gondot fordítunk arra, hogy ők minden segítséget megkapjanak hátrányainak leküzdéséhez, illetve tehetségük kibontakoztatásához.

AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI

Az óvodai nevelés céljai

Az országosan megfogalmazott célokat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (továbbiakban ÓNOAP) tartalmazza. Óvodai nevelésünk legfőbb célja, hogy a gyermekek biztonságot adó, szeretetteljes, értékekre építő óvodai környezetben fejlődjenek, ahol megőrizhetik gyermeki kíváncsiságukat, kreativitásukat, játékos tanulási kedvüket, és kibontakoztathatják személyiségüket a saját tempójuk szerint. A nevelés során központi szerepet kap a magyar néphagyományok élményszerű megélése, amely a nevelési folyamat természetes eszközévé válik.
Az országosan megfogalmazott célokat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (továbbiakban ÓNOAP) tartalmazza. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése. A 3-7 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékoskeretek között alakuljon gyermekeink:

- egészséges sokoldalú személyisége
- környezettudatos szemlélete
- a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, érzelmi, erkölcsi és értelmi érettsége.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

Központilag preferált, és társadalmi igény a sajátos nevelést, megkülönböztetett bánásmódot igénylő gyermekek integrált óvodai nevelése. Ennek több szempontból is jelentőségét érezzük, hiszen a sérült gyermekek megtanulnak egészséges társaik között élni, az egészségesek pedig tolerálni tudják társaik másságát. Megtanulják egymást elfogadni.

- Mindezt szem előtt tartva, olyan gyermeket szeretnénk nevelni, akik:
- nyugodtak, tele vannak élményekkel, tudnak játszani, nevetni, felfedezni, csodálkozni,
- természetes kíváncsiság vezérli őket, szeretik a természetet, az alkotó tevékenykedést,
- szeretettel, bizalommal fordulnak társaikhoz, a felnőttek felé, nyitottak, empatikusak és toleránsak másokkal, legyen szó nemzetiségi, vallási, faji, testi különbözőségről,
- állat-, ember- és természetbarátok.
- környezetükben jól eligazodnak, korukhoz viszonyítva önálló, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkeznek,
- szeretnek játszani, mozogni, egészségesek, kiegyensúlyozottak
- ismerik, óvják, védik, gondozzák környezetüket,
- szeretik lakóhelyüket és hazájukat, Magyarországot,
- korukhoz illően ismerik hazájukat, környezetük természeti értékeit, hagyományait, kulturális értékeit.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése két síkon valósul meg – csoportban és csoportból kiemelten. Intézményünkben a részképesség-zavarral küzdő, normál IQ-övezetbe tartozó gyermekekkel utazó fejlesztőpedagógus foglalkozik. A fejlesztőpedagógus segítséget nyújt a pedagógusoknak a részképesség zavarok felfedezésében, a megfigyelések és mérések lebonyolításában, a differenciált, egyéni fejlesztés tervezésében és kivitelezésében. Továbbá saját mérései, a nevelési tanácsadó és szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztésben részesíti hatáskörébe tartozó speciális fejlesztést igénylő gyermekeket. A gyermekek egyéni sajátosságaiból fakadó differenciált fejlesztést még logopédus segíti. Különösen fontosnak tartjuk az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális szakemberekkel történő együttműködést. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek típusai:

Különös bánásmódot igénylő gyermekek:

- SNI gyerekek
- BTMN gyerekek
- Kiemelten tehetséges gyerekek

A gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint:

- hátrányos helyzetű gyermekek
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ (SNI) GYERMEKEK

Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a szakértői bizottság véleménye alapján különleges bánásmódot igényel. Intézményünk személyi és tárgyi feltételei alapján az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek nevelését tudja ellátni. Az integrált nevelés mellett gondoskodunk a gyógypedagógiai segítségről. A SNI gyermekekkel a pedagógiai szakszolgálat munkatársa foglalkozik, ill. az ő segítségével a pedagógus. A nevelés hatására a sérült gyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A nevelési célok akkor valósulnak meg, ha a gyerek a tanítási-tanulási folyamatban, a környezet, a tárgyi feltételek kiaknázásával csak annyi segítséget kap, ami a további cselekvéséhez, fejlődéséhez szükséges.

BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ (BTMN) GYERMEKEK

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az, aki jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartási szabályozási hiányokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődésük nehezített, de nem minősülnek SNI gyereknek. Beilleszkedési zavar annál a gyermeknél jelentkezik, aki nem tudja környezetével összhangba hozni testi, lelki, közösségi harmóniáját. Tünetei: félelem, szorongás, pszichoszomatikus problémák. Fontosnak tartjuk azoknak a tevékenység központú szemléletnek a megerősítését, amely támogatja a gyermek egészséges fejlődését, hátrányainak csökkentését, egyéni adottságainak megerősítését. A magatartászavarral küzdő gyermek a normális aktivitás határát átlépik. Tünetei: durvaság, agresszió, rongálás, hiperaktivitás. Egész nap megkülönböztetett figyelemben részesítjük őket. Szakemberek segítségét igénylik.

Céljaink:

- Integrált neveléssel, normál óvodai csoportban történő fejlesztéssel, egyéni képességeiknek megfelelő maximális fejlődés biztosítása.
- Elfogadó, komplex személyiség fejlesztő, hátránycsökkentő légkör biztosítása.
- Gyermekközpontú, családorientált szemlélet alkalmazása.

Feladataink:

- Felismerni a különös figyelmet igénylő gyermekek problémáját – megfigyelés, mérés.
- Nevelési Tanácsadó vizsgálatának kérése.
- Nevelési Tanácsadó és Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján a harmonikus fejlesztés biztosítása.
- Egyéni igényeiknek megfelelő szakemberek biztosítása: gyógypedagógus-fejlesztő pedagógus, logopédus, pszichológus.
- Folyamatos konzultáció a fejlesztést végző szakemberekkel, nevelőkkel.
- A fejlesztő tevékenység dokumentálása.

Az óvodai nevelés célja- néphagyományokra épülő nevelési arculattal

Óvodai nevelésünk legfőbb célja, hogy a gyermekek biztonságot adó, szeretetteljes, értékekre építő óvodai környezetben fejlődjenek, ahol megőrizhetik gyermeki kíváncsiságukat, kreativitásukat, játékos tanulási kedvüket, és kibontakoztathatják személyiségüket a saját tempójuk szerint. A nevelés során központi szerepet kap a magyar néphagyományok élményszerű megélése, amely a nevelési folyamat természetes eszközévé válik.

A gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlesztése

Igyekszünk kialakítani olyan érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkört, amelyben a gyermek egyéni képességeihez igazodva fejlődhet értelmileg, érzelmileg, szociálisan és testileg. Használjuk a néphagyományokra épülő, élménygazdag tevékenységeket a személyiség komplex fejlesztésére.

Nemzeti identitástudat megalapozása

Megismertetjük a gyermekekkel a magyar népi kultúra értékeit, hagyományait, szimbólumait és ünnepeit. Segítünk nekik abban, hogy ezek az élmények belsővé váljanak, és érzelmi kötődést alakíthassanak ki hazájukhoz, szülőföldjükhöz, közösségükhöz.

Közösségi nevelés – együttélésre nevelés

Támogatjuk a gyermekek szocializációját közösségi élményeken keresztül. Megtanítjuk őket együtt játszani, együtt érezni, segíteni, felelősséget vállalni. Alkalmazzuk a hagyományos népi játékokat, dramatikus népszokásokat a közösségbe való beilleszkedés és együttműködés elősegítésére.

Anyanyelvi és kommunikációs nevelés

Igyekszünk megőrizni és gazdagítani a magyar nyelv kifejezőerejét népi mondókák, dalok, mesék, találós kérdések, közmondások segítségével. Élő, beszédes anyanyelvi környezetet teremtünk, amely ösztönzi a gyermekek beszédkedvét.

Környezeti és természeti nevelés

A természet szeretetére és tiszteletére nevelünk. Megismertetjük a gyermekeket a népi gazdálkodással, az évszakokhoz kötődő népi megfigyelésekkel és szokásokkal. Erősítjük bennük a fenntarthatóság iránti érzékenységet.

Az erkölcsi értékek megalapozása

Törekszünk arra, hogy legyenek jelen az óvodai életben a néphagyományokból fakadó erkölcsi minták – a jóság, segítőkészség, igazságosság, becsület, mértékletesség. Élő példát mutatunk arra, hogyan lehet ezeket az értékeket megélni és követni.

Nevelésünk alapjai

„Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- c. az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- d. az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell”.

PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK FELADATRENDSZERE

A pedagógiai folyamatok tervezésénél, irányításánál alapvető szempont a személyiség- és a közösségfejlesztés, nevelési-oktatási eredmények elérése, hátránycsökkentés, a gyerekek, a szülők és a munkatársak elégedettsége és a fenntartói elvárásoknak való megfelelés. Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása – néphagyományokra épülő szemlélettel

Az egészséges életmódra nevelés az óvodai nevelés kiemelt feladata, amely a gyermek testi-lelki jóllétének, edzettségének, mozgásfejlődésének, higiéniai és táplálkozási szokásainak megalapozását, életvezetési készségek fejlesztését szolgálja. Néphagyományokra épülő arculatunkban az egészséges életvitel nem csupán ismeretátadás, hanem az óvodai mindennapok természetes része.
A gyermek egészséges életmódját az alábbi elvek mentén támogatjuk:

Természetközeliség és friss levegő

Törekszünk a természetközeliségre és a friss levegőn való tartózkodásra. A magyar paraszti élet szerves része volt a természetben végzett munka, mozgás és életszemlélet. Ennek szellemében minden nap biztosítjuk a gyermekek számára a szabad levegőn való tartózkodást, lehetőség szerint természetes környezetben – az udvaron, kertben, közeli parkban vagy erdőben. A természet változásait, népi megfigyelések, évszakhoz kötődő hagyományok és játékos tevékenységek révén ismertetjük meg a gyerekekkel.

Mozgás a népi játékokon keresztül

Alkalmazzuk a mozgást fejlesztő népi játékokat. Rendszeresen gyakoroltatjuk a gyermekekkel a népi gyermekjátékokat (például körjátékokat, vonulós, páros, ugró- és ügyességi játékokat), melyek fejlesztik mozgáskoordinációjukat, ritmusérzéküket, testtudatukat és állóképességüket. Ezek a játékok egyszerre szolgálják közösségi nevelési céljainkat és az egészségfejlesztést.

Egészséges táplálkozás és népi étkezési hagyományok

Arra törekszünk, hogy a gyermekek megismerjék és elfogadják az egészséges táplálkozási szokásokat. A népi étkezési hagyományokhoz kapcsolódó élmények – mint például a kemencében sütés, kenyérdagasztás, aszalás, lekvárfőzés, terménybemutatók során lehetőséget adunk számukra, hogy megtapasztalják az étel előállításának természetes folyamatát, ezáltal tudatosabbá váljanak az élelmiszerekhez és az étkezéshez való viszonyukban.

Higiéniai szokások alakítása

A népi kultúrában megjelenő tisztaságra nevelést – mint a napi mosakodás, kézmosás, hajápolás, körömvágás – mindennapi tevékenységeink során segítjük elő. A hozzá kapcsolódó mondókákkal és játékos szokásokkal erősítjük a gyermekek belső motivációját.

Lelki egészség, érzelmi biztonság

Néphagyományainkon alapuló óvodai légkörünk támogatja a gyermekek érzelmi kiegyensúlyozottságát. A mindennapok állandó ritmusa – a napi- és hetirend, valamint az ünnepek rendszeressége – biztonságot ad számukra. A mese, az ének, a közös munka és ünneplés közösségformáló ereje segíti őket a belső harmónia megélésében.

Edzettség és rendszeresség

Alkalmazkodunk az időjáráshoz és az évszakokhoz, és ennek megfelelő szabadtéri mozgással, valamint népi tevékenységekkel (például kinti sepregetés, falevélgyűjtés, hólapátolás játékosan) járulunk hozzá a gyermekek edzettségének és ellenálló képességének fejlődéséhez.
Valljuk, hogy az érzelmi biztonság, a pozitív erkölcsi tulajdonságok fejlődése és a közösséghez való tartozás élménye meghatározó szerepet tölt be az óvodáskorú gyermekek életében. A magyar néphagyomány e területek természetes hordozója, hiszen a benne rejlő értékrend – mint a tisztelet, hála, segítőkészség, igazságosság, mértéktartás évszázadok óta formálja a közösségek normáit. Ezt az értékrendet kívánjuk mi is közvetíteni a gyermekek felé.

Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés- néphagyományokra épülő szemlélettel

Érzelmi biztonságot nyújtó óvodai környezet

Fontos számunkra, hogy minden gyermek, nap mint nap szeretetteljes, elfogadó és nyugodt légkörbe érkezzen. A népi játékok, dalok, mondókák ismétlődő ritmusa, valamint a mesék tanulságos történetei biztonságot sugallnak, segítik a lelki kiegyensúlyozottság kialakulását. A közös ünneplések szokásrendje, az ismerős hagyományok tovább növelik a gyermekek érzelmi biztonságát.

Erkölcsi tulajdonságok fejlesztése a néphagyomány eszközeivel

A népmesék, találós kérdések, közmondások és népszokások értékközvetítő tartalmára építve segítjük elő a gyermekek erkölcsi érzékének fejlődését. A jó és a rossz világos elkülönítését, az igazság diadalát, a segítőkészség példáját tudatosan jelenítjük meg nevelési gyakorlatunkban. A dramatikus népi játékokkal lehetőséget adunk az érzelmek átélésére és feldolgozására is.

Közösségi élet és együttélési szabályok kialakítása

A hagyományos paraszti kultúra közösségi jellegét mintaként használjuk fel a társas kapcsolatok fejlesztésére. A közösen végzett tevékenységek – mint a terménygyűjtés, az ünnepekre való készülődés, a kézműves foglalkozások – valamint a szabályokra épülő népi játékok elősegítik az együttműködést, az egymásra figyelést és az empátiát. Fontos értékként jelenítjük meg az együttérzést, a segítségnyújtást és a tiszteletteljes

viszonyulást.

Értékorientált nevelés élő példákon keresztül

Személyes példamutatásunkkal, valamint a népi kultúra hőseinek és példás szereplőinek bemutatásával mintát nyújtunk a gyermekek számára. Az ünnepekhez kapcsolódó szokásaink során tudatosan kiemeljük a hála, az öröm, az együttlét, az ajándékozás és az önkéntes segítés jelentőségét, gazdagítva ezzel a gyermekek érzelmi és erkölcsi világát.

Nemzeti identitás és közösséghez tartozás élménye

A hagyományok ápolása által a gyermekek kapcsolatot építenek múltunkkal, gyökereinkkel, ezáltal erősödik bennük a nemzeti identitás, az összetartozás érzése. Az óvodai közösség tagjaként megtanulják, hogy mindenki egyedi és értékes, a különbözőségek mellett is közösen alkotunk egy egészet – mint ahogyan a népi közösségek is tették évszázadokon át.

Életvezetési készségek fejlesztése

Az életvezetési készségek fejlesztését kiemelten kezeljük, hiszen ezek alapozzák meg a gyermekek problémamegoldó gondolkodását, alkalmazkodóképességét, önállóságát, és segítik őket a nehézségek leküzdésében, a hatékony kommunikáció és mérlegelő döntéshozatal elsajátításában.

Néphagyományokra épülő nevelési arculatunk lehetőséget nyújt arra, hogy mindezt élményszerűen, tevékenységekbe ágyazva fejlesszük. A népi játékok, szokások, közös ünnepek, kézműves és háztartási tevékenységek során a gyermekek együttműködést, felelősségvállalást, kitartást és önállóságot tanulnak. A természetközeli, hagyományokat ápoló mindennapok hozzájárulnak az egészséges életmód alapjainak kialakításához, és segítik a gyermekeket abban, hogy magabiztos, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak.

Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása –néphagyományokra épülő szemlélettel

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés egészét átszövi. A gyermek a beszéden keresztül ismeri meg a világot, közli gondolatait, kapcsolódik társaihoz és felnőttekhez. A néphagyományokra épülő nevelés során a magyar nyelv kifejezőerejét, gazdagságát és dallamosságát a gyermekek élményszerűen, játékos formában tapasztalják meg. A gondolkodási műveletek, értelmi képességek fejlődése szorosan összefonódik az anyanyelvi fejlettséggel, ezért a két terület egymást támogatja.

Anyanyelvi fejlesztés a népi kifejezésformákon keresztül

Tudatosan építünk a néphagyomány gazdag szóbeli kultúrájára – mondókákra, népdalokra, találós kérdésekre, közmondásokra, gyermekversekre és mesékre –, hogy fejlesszük a gyermekek kifejezőkészségét, szövegértését és nyelvi emlékezetét. A ritmus, a rím és a dallam segíti a szóbeli kifejezések könnyed rögzülését, hozzájárul a beszédkedv kialakulásához.

A népmese, mint értelmi és nyelvi fejlesztő eszköz

A magyar népmesekincs strukturált szerkezetére és gazdag jelképrendszerére építve fejlesztjük a gyermekek logikai gondolkodását, figyelmét, emlékezetét és történetalkotó képességét. A rendszeres mesehallgatás során segítjük belső képkészletük, képzelőerejük és értékítéletük fejlődését.

Beszélgetések, dramatikus játékok, történetalkotás

Rendszeresen beszélgetünk a gyermekekkel, lehetőséget teremtünk élményeik megosztására, gondolataik kifejezésére. A népszokások dramatikus megjelenítése, a népmesék eljátszása és a közös történetalkotás során fejlesztjük a gyermekek nyelvi kifejezőkészségét, segítjük a párbeszéd szabályainak elsajátítását.

A gondolkodási képességek fejlesztése hagyományos játékokon keresztül

Nevelési gyakorlatunkban rendszeresen alkalmazzuk a hagyományos népi játékokat, amelyek fejlesztik a gyermekek megfigyelőképességét, összpontosítását, memóriáját, szabálytudatát, problémamegoldó és kombinációs készségét. A találós kérdések és közmondások különösen jól segítik az analógiás és asszociatív gondolkodás fejlődését.

A nyelvi fejlődés támogatása elfogadó, gazdag nyelvi környezettel

Elfogadó, szeretetteljes légkört teremtünk, amelyben a gyermekek bátran megszólalhatnak. Türelmes, biztató odafordulással, igényes nyelvi mintát nyújtva támogatjuk beszédfejlődésüket. A helyi tájszólást értékként kezeljük, de szükség esetén segítjük a helyes kiejtés elsajátítását is.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

A mindennapi óvodai nevelés középpontjába a gyermeket helyezzük. Hiszünk abban, hogy minden gyermek egyedi, értékes, és a saját tempójában fejlődik. Nevelőmunkánkat szeretetteljes, elfogadó és támogató hozzáállással végezzük, hiszen tudjuk, hogy személyes példánk meghatározó a gyermekek számára.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai élet biztonságos, nyugodt és együttműködő közegben teljen. Munkánk hatékonyságát az óvoda dolgozóinak összehangolt, egymást segítő tevékenysége biztosítja. A sajátos nevelési igényű gyermekekkel együtt nevelkedő társaik elfogadását is segítjük, miközben a fejlesztésükhöz szükséges szakemberekkel – például gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus – folyamatosan együttműködünk.

Tudatosan törekszünk arra, hogy minden gyermeket elfogadjunk, függetlenül attól, milyen kulturális, vallási vagy nemzetiségi háttérrel érkezik közénk. Fontosnak tartjuk a gyermekek közötti pozitív kapcsolatok kialakítását, az együttműködés, az empátia, az egymás iránti figyelmesség fejlesztését a mindennapok során.

Tárgyi feltételek

Törekszünk arra, hogy óvodánk épülete, udvara és belső terei biztonságosak, otthonosak és egészséges környezetet nyújtsanak a gyermekek számára. Fontos számunkra, hogy a berendezések, bútorok, eszközök a gyermekek méretéhez igazodjanak, a játékok pedig elérhető helyen legyenek, hogy önállóan is válogathassanak közülük.

Előnyben részesítjük a természetes anyagokat, a meleg színeket, barátságos, letisztult környezetet alakítunk ki, amely segíti a gyermekek nyugalmát, biztonságérzetét és kiegyensúlyozott mindennapjait. Arra is figyelmet fordítunk, hogy mi, felnőttek – óvodapedagógusok és minden munkatárs – is megfelelő, támogató munkakörnyezetben végezhessük a nevelőmunkát.

Az óvodai élet megszervezése

Napirendünket és heti rendünket úgy alakítjuk ki, hogy azok biztosítsák a gyermekek harmonikus fejlődéséhez szükséges feltételeket. Kiemelt figyelmet fordítunk a játék központi szerepére, hiszen hisszük, hogy a játék a kisgyermek legfőbb tevékenysége, fejlődésének motorja. A napi eseményeket rugalmasan szervezzük, figyelembe véve a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni szükségleteit, lehetőséget teremtve a differenciált tevékenységek megvalósítására.

A gondozási helyzeteket nevelési lehetőségként kezeljük: támogatjuk a gyermek önállósodását, megerősítjük önbizalmát, segítjük testi-lelki fejlődését. Hangsúlyt fektetünk az élőszavas mesélésre, a közösen átélt játékokra, ezek által gazdagítjuk a gyermekek érzelmi és nyelvi világát, közösségi élményeit.

Nevelőmunkánkat a pedagógiai programunk alapján végezzük, óvodapedagógusként mindig jelen vagyunk, kísérjük, segítjük a gyermekek mindennapjait. A nagycsoportos gyermekek számára iskola-előkészítő tevékenységeket is biztosítunk napi szinten, játékos formában fejlesztve azokat a képességeket, melyek megkönnyítik az iskolába lépést.

A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük dokumentáció segítségével. Megfigyeléseinket rendszeresen rögzítjük, külön figyelmet fordítva az iskolára való alkalmasság szempontjaira is, hogy a gyermekek a számukra legmegfelelőbb ütemben és módon kerülhessenek az iskolába.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék- néphagyományokra épülő szemlélettel

Mindennapjainkban elsődleges szerepet kap a szabad játék, hiszen hisszük, hogy ez a gyermekek legfontosabb tevékenysége. Megteremtjük annak feltételeit, hogy minden gyermek szabadon dönthessen arról, mit, kivel és hogyan játszik. Támogató, figyelő jelenléttel kísérjük őket, szükség esetén irányt mutatunk, segítünk a konfliktusok kezelésében.

Nagy hangsúlyt fektetünk a népi gyermekjátékok beépítésére, hiszen ezek egyszerre fejlesztik a mozgást, a ritmusérzéket, a szociális készségeket és a nyelvi képességeket. A dramatikus játékokon, szerepjátékokon keresztül lehetőséget adunk a gyermekeknek a hagyományok átélésére, megélésére, így erősítjük bennük a közösséghez és a kultúránkhoz való kötődést.

Természetes anyagokat és kreatív eszközöket kínálunk az építő és konstruáló játékokhoz, valamint fokozatosan vezetjük be a szabályjátékokat,

melyek fejlesztik a gondolkodást, figyelmet, szabálykövetést. Udvari tevékenységeink során a szabad mozgás, a természet közelsége és a közös játék öröme egyszerre van jelen – legyen szó homokozásról, népi játékról, fogócskáról vagy madáretetésről.
Mindezeken keresztül támogatjuk a gyermekek személyiségfejlődését: érzelmi világuk gazdagodik, együttműködő képességük, önállóságuk és kreativitásuk fejlődik. Valljuk, hogy a játék a legtermészetesebb kifejezőeszközük, ezért minden napunkat áthatja, és tudatosan építünk rá nevelőmunkánk során.

Külső világ tevékeny megismerése– néphagyományokra épülő szemlélettel

Mindennapi nevelőmunkánkban fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek felfedezhessék és megérthessék a körülöttük lévő világot. A néphagyományokra épülő óvodai arculatunk lehetőséget ad arra, hogy a világ megismerése természetes módon kapcsolódjon a paraszti életmód hétköznapjaihoz, a természeti évkörhöz, az időjáráshoz, az állat- és növényvilághoz, valamint a hagyományos mesterségekhez.
A természetet folyamatosan figyeljük a gyerekekkel – megfigyeljük az évszakok váltakozását, az időjárási jelenségeket, az élővilág változásait. Az ünnepkörhöz kötődő tevékenységekkel – mint a Luca-napi búzavetés, kiszebáb-égetés, – élményszerűen hozzuk közel számukra a természet és az ember kapcsolatát.
A gyermekek érzékszervi tapasztalatokon keresztül szereznek ismereteket élő és élettelen környezetükről. Lehetőséget teremtünk számukra gyűjtésre, szortírozásra, építésre, természetes anyagokkal való alkotásra – például gyékénnyel, agyaggal, fával vagy gyapjúval.
Megismertetjük velük a népi gazdálkodás és mesterségek világát is – legyen szó vetésről, aratásról, gyümölcsaszalásról, vagy akár méhészkedésről, szappanfőzésről. Ezek a tapasztalatok játékos formában mélyítik a környezet iránti tiszteletüket és felelősségtudatukat.
A világ megismerése során a gyermekek matematikai és logikai képességei is fejlődnek: számolnak, formákat és mintákat ismernek fel, eligazodnak térben és időben. A népi motívumok, jeles napok rendje és a közös tevékenységek mind hozzájárulnak e képességek fejlődéséhez.
Fontos számunkra a hagyományokon alapuló környezeti nevelés. A természetközeli életmód szemléletét – mint az újrahasznosítás, természetes anyagok használata vagy a pazarlás kerülése saját példánkkal közvetítjük. Részt veszünk a gyermekekkel komposztálásban, madáretetésben, kertgondozásban, magvetésben, termésbáb-készítésben.
A tanulást élményekre építjük: kirándulásokkal, piacra látogatással, falusi porták és kézműves műhelyek megismerésével, múzeumi foglalkozásokkal bővítjük a gyermekek tapasztalatait, így kapcsolva össze a hagyományt, a természetet és az élményszerű tanulást.

Mindennapos mozgás– néphagyományokra épülő szemlélettel

Óvodai nevelőmunkánk során kiemelt figyelmet fordítunk a mindennapi mozgás biztosítására, hiszen tudjuk, hogy a mozgás a gyermekek egyik legalapvetőbb megnyilvánulási formája, testi-lelki fejlődésük alapja. Hagyományőrző szemléletünk szerint a mozgásfejlesztés természetes módon, játékos formában, a népi gyermekjátékokon, táncos mozgásformákon és hagyományos tevékenységeken keresztül történik.
Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek minden nap szabadon mozoghassanak – a csoportszobában, az udvaron, vagy akár a természetben. A szabad mozgás nemcsak a testtudatot és a koordinációt fejleszti, hanem hozzájárul az önbizalom és a ritmusérzék alakulásához is. A mozgás örömforrásként, nem teljesítményelvű módon van jelen a mindennapjainkban.
A gyermekekkel nap mint nap játszunk hagyományos népi mozgásos játékokat: dobbantós, kör- és páros játékokat, ritmusos mozgásokat, népi mondókákhoz, énekekhez kapcsolódva. Megismerkedünk az alaplépésekkel, motívumokkal (taps, dobogás, karkörzés, forgás), amelyek nyitottá teszik őket a néptánc befogadására is.
A mozgásos játékokhoz elsősorban egyszerű, természetes anyagokat használunk – rongylabdát, botot, karikát, madzagot, terméseket –, melyek közelebb hozzák a gyermekeket a hagyományos paraszti élethez.
Az udvaron is sokféle mozgásos lehetőséget teremtünk: fogójátékokat, bújócskákat, célzó- és ügyességi játékokat játszunk, akadálypályákat építünk. A népi sport jellegű mozgások (zsákban futás, karikadobás, kötélhúzás) különösen kedveltek, ezek játékosan fejlesztik az erőt, kitartást, ügyességet.
Az évszakünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódva is megjelenik a mozgás: a kiszebáb körül táncolása, a pünkösdi játékok, a betlehemes járás, vagy éppen a szüreti utánzó játékok mind-mind lehetőséget adnak az élményszerű mozgásra.
A rendszeres, életkornak és fejlettségnek megfelelő mozgásos játékokkal segítjük a gyermekek egészséges testi fejlődését. Tudatosan fejlesztjük pszichomotoros képességeiket, mozgáskoordinációjukat, egyensúlyérzéküket, finommotorikájukat. A közös játék során fejlődik az önfegyelem, a szabálytartás, az együttműködés – mindez biztonságos, szeretetteljes légkörben.
A mindennapos mozgásfejlesztésbe beépítjük a zenei és ritmikus elemeket is. A népi táncok, zenés játékok segítik a mozgáskultúra fejlődését, örömet és közösségi élményt adnak. A mozgástevékenységeket változatos helyszíneken – tornaszobában, csoportszobában, udvaron – szervezzük meg. A heti rend tartalmaz minden napra legalább egy tervezett mozgásos tevékenységet.

Ének, zene, népi játék, tánc – néphagyományokra épülő szemlélettel

A zene, az ének, a ritmus és a mozgás természetes módon áthatják óvodai mindennapjainkat. Hisszük, hogy ezek a tevékenységek nemcsak örömforrások, hanem a gyermekek komplex fejlődését is segítik, támogatják a zenei, anyanyelvi, szociális és érzelmi képességek kibontakozását. Munkánk során a magyar néphagyományból merítünk, ezzel is erősítve a gyermekek identitását, közösséghez tartozását és hagyományaink tovább élését.

Énekes játékok és mondókák a mindennapokban: minden nap használunk népi eredetű dajkarímeket, altatókat, höcögtetőket, kiszámolókat, páros és körjátékokat. Ezek játékosan fejlesztik a ritmusérzéket, hallást, memóriát, a beszédkészséget, és segítenek biztonságos érzelmi kötődést kialakítani. Az együtt éneklés, közös játék erősíti a közösségi élményt.

***Komplex fejlesztés népi gyermekjátékokon keresztül*:** a népi játékok egyszerre fejlesztik a gyermek mozgását, zenei érzékét, beszédét és szociális képességeit. Mozgásos formáik (pl. forgás, taps, lépések) összehangolt cselekvésre, együttműködésre nevelnek, miközben a szabálytartást is gyakorolják.

***Zenei anyag kiválasztása*:** ének-zenei tevékenységeinket többnyire a magyar népi gyermekdalok, mondókák, táncos játékok képezik. Népzenét is hallgatunk (pl. citerazene, furulya, regölés), és megismertetjük a gyerekeket a népi hangszerekkel (doromb, duda, ritmusfa), illetve készítünk is egyszerű hangszereket természetes anyagokból (pl. terméscsörgő, nád, síp).

Néptánc alapozása játékos formában: a gyermekekkel alaplépéseket, motívumokat gyakorolunk (pl. dobbanás, taps, bokázás), térformákkal, irányváltásokkal ismerkedünk. Egyszerű ritmusgyakorlatokon keresztül alapozzuk meg a néptánc iránti nyitottságot. Mindez mozgásos játék formájában, örömteli légkörben történik.

Énekeink és táncaink szervesen kapcsolódnak az ünnepkörökhöz és népszokásokhoz: szüretkor szüretelő dalokat, körjátékokat játszunk, adventben és karácsonykor betlehemes énekekkel készülünk, farsang idején alakoskodó táncokat járunk, pünkösdkor pünkösdi királynéjárást szervezünk, aratás idején menettáncokat, közös táncjátékokat tartunk.

Zenei érdeklődés felkeltése és zenei ízlés formálása: a gyermekeket már kicsi korban érzékenyítjük a környezet hangjai, a ritmus, a dallam szépsége iránt. Az ölbeli játékok, népi dalok, hangszeres zenehallgatás és közös zenélés során felfedezik a zene örömét, szépségét, s ez megalapozza zenei anyanyelvük kialakulását.

***Zenei kreativitás és nemzeti kultúra közvetítése*:** a népi játékok mellett igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotásokat is beépítünk a zenei nevelésbe, így formáljuk a gyermekek zenei kreativitását. Figyelmet fordítunk a nemzetiségi hovatartozásra is, és ennek megfelelően választjuk meg a zenei anyagot, hangsúlyozva a sokszínűség elfogadását. A zene, ének, néptánc és hagyományok élményszerű közvetítése fontos része nemzeti nevelőmunkánknak.

A felnőtt minta szerepe a mindennapokban: fontos számunkra, hogy a gyermekek a mindennapok során – spontán módon – felnőtt mintát utánozva vegyenek részt az éneklésben, zenélésben, mozgásos játékokban. Így válik természetes részévé életüknek a hagyományokra épülő ének-zenei nevelés.

Verselés, mesélés – néphagyományokra épülő szemlélettel

Mindennapi nevelőmunkánkban kiemelt szerepet kap a verselés és a mesélés. Hisszük, hogy ezek a tevékenységek hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtéséhez, nyelvi fejlődésükhöz, gondolkodásukhoz, erkölcsi érzékük megalapozásához. A magyar néphagyomány gazdag mese- és verskincse biztos alapot ad számunkra az identitás, az értékrend és a közösségi élmények formálásában.

***A népi irodalom szerepe a mindennapokban*:** a népi mondókákkal, kiszámolókkal, dajkarímekkel átszőjük az óvodai életet, ezek örömteli nyelvi játékokként jelennek meg a mindennapokban. A magyar népmesék képi világa, ismétlődő szerkezete, igazságot szolgáltató tartalma leköti a gyermek figyelmét, segíti a gondolkodás, a képzelet és az erkölcsi ítélőképesség fejlődését.

***Vers és mese, mint közös élmény*:** a mesélés és verselés bensőséges, közös élmény, amely mélyíti a gyermek-pedagógus kapcsolatot. Az ölbeli játékok, altatók, hintáztatók biztonságot adnak, segítik az érzelmi kötődést. Mesélés közben bővül a gyermek szókincse, fejlődik képzelőereje,

gondolkodása, szövegértése, belső képképzése.

Verses anyagunk sokszínűsége: tudatosan válogatjuk össze a napi versanyagot: népi mondókákat, rigmusokat, kiszámolókat, évszakhoz, jeles napokhoz kapcsolódó népi verseket, kortárs költők műveit, amelyek hangulatukban és témájukban illeszkednek a népi hagyományhoz.

A *népmese nevelő ereje:* a népmeséken keresztül segítjük a gyermekeket eligazodni a jó és rossz világában, követendő magatartásmintákat közvetítünk. A mesehős győzelme erősíti a gyermek önbizalmát, miközben fantáziáját, belső világát is gazdagítja. Élőszóban mesélünk, képek nélkül, hogy a gyermek saját belső képeket alkothasson.

***Mesefajták és alkalmazásuk*:** a gyermekek életkorához igazodva tréfás meséket, láncmeséket, állatmeséket, varázsmeséket, legendákat, paraszti életből vett történeteket és szokásmeséket is felhasználunk – például jeles napokhoz (Szent György, Márton-nap) kapcsolódva.

Mesemondás gyakorlata az óvodában: naponta mesélünk, lehetőség szerint azonos időpontban, csendes, meghitt környezetben. A mesekuckó, meseszőnyeg nyugodt, biztonságot adó helyszínt biztosít. Élőszavas előadásunkkal mintát adunk a gyermekek számára a kifejező beszédre, helyes hanglejtésre, artikulációra.

Mesébe ágyazott játék – báb és drámajáték: a gyerekek szívesen játsszák el a hallott meséket bábozással, dramatizálással. Természetes anyagokból készítünk velük bábokat (rongybaba, termésfigura, fafigura), így alkotó módon dolgozzák fel az élményeiket. Ez fejleszti szociális készségeiket, kreativitásukat, önkifejezésüket.

A verselés és mesélés fejlesztő hatása: a játékos mozgással kísért mondókák, dúdolók segítik az anyanyelvi nevelést, ritmusukkal, szövegükkel érzéki-érzelmi élményt nyújtanak, megalapozzák a könyvekhez való pozitív viszonyt, és segítik az olvasóvá válás útját. A gyermek saját vers- és mesealkotásai, ezek mozgásos és rajzos feldolgozásai az önkifejezés lehetőségeit bővítik.

Meseválasztás tudatosan, gyermekközpontúan: meseanyagaink kiválasztásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, fejlettségi szintjét, érdeklődését. Tudatosan válogatunk a népi irodalom, klasszikus és kortárs szerzők művei közül, és más népek meséit is helyet kapnak a programban.
A mesélés rítusai, belső élményei: a mesélés szokásainak kialakítása – az azonos hely, idő, ráhangolódási rítus segíti a gyermeket a befogadásban. A mesehallgatás bensőséges, elmélyült állapotban zajlik, amelyben belső képeket alkot, s ez segíti őt élményei feldolgozásában.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka – néphagyományokra épülő szemlélettel

Az alkotó tevékenységek során lehetőséget biztosítunk gyermekeinknek arra, hogy élményeiket, benyomásaikat szabadon kifejezhessék. A néphagyományos nevelés során ezek az élmények gyakran a népmesék világából, a jeles napokhoz kötődő eseményekből, természeti megfigyelésekből és közösségi élményekből táplálkoznak.
Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek megismerkedjenek a hagyományos népi motívumokkal – mint a tulipán, szív, madár, nap, csillag – és ezeket különböző technikák segítségével (rajzolás, festés, vágás, ragasztás, fonás, hímzésalapú mintázás) alkalmazhassák.
Törekszünk arra, hogy természetes anyagokat – például agyagot, faágat, gyapjút, terméseket, textildarabokat – használjunk, ezáltal segítjük a gyermekeket az anyagok tulajdonságainak megismerésében, miközben a környezettudatos gondolkodás, az újrahasznosítás iránti nyitottság is formálódik bennük.
A néphagyományokhoz kapcsolódó kézműves tevékenységeink – például mézeskalács-díszítés, rongybaba-készítés, gyékényfonás, batikolás, terményképek alkotása – nemcsak az esztétikai nevelést szolgálják, hanem hozzájárulnak a finommotorika, a figyelem, a türelem, a kitartás és a kreativitás fejlődéséhez is.
A közös alkotás öröme hozzájárul a csoport összetartozásának erősödéséhez, miközben fejlődik a gyermekek önkifejezése, ízlésvilága, esztétikai érzékenysége.
Tudatos pedagógiai munkánk során figyelmet fordítunk a tehetségígéretek felismerésére is: támogatjuk azon gyermekek fejlődését, akik különös érzékenységgel, kreativitással, kitartással vagy technikai ügyességgel vesznek részt az alkotó tevékenységekben. Számukra differenciált eszköz- és technikaválasztást, inspiráló feladatokat biztosítunk, lehetőséget adva önálló ötleteik kibontakoztatására is.
Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek alkotásai rendszeresen megjelenjenek óvodai rendezvényeken, kiállításokon is, ezáltal erősítve önbizalmukat, sikerélményhez juttatva őket, és elősegítve tehetségük kibontakoztatását.

A vizuális és kézműves tevékenységek során óvodapedagógusként mintát adunk, érzékenyen irányítunk, közvetítjük a technikákat és a kulturális értékeket. A népi kultúrához kötődő alkotásokkal nemcsak a gyermek esztétikai nevelését, hanem nemzeti identitását is gazdagítjuk.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás-tanítás- néphagyományokra épülő szemlélettel

Az óvodás gyermek elsődleges tevékenysége a játék, a tanulás pedig a játékon és a cselekvő tapasztalatszerzésen keresztül, spontán módon történik. A néphagyományokra épülő nevelés olyan komplex keretet biztosít a tanuláshoz, amelyben a gyermek természetes érdeklődésére, élményeire, közösségi tapasztalataira és utánzóképességére építünk.

A tanulás az óvodai élet minden pillanatában, élethelyzetekhez kapcsolódva, tevékenységeken keresztül, a pedagógus tudatos jelenlétével, irányításával vagy támogató attitűdjével valósul meg. A tanulási folyamat fő módszere az utánzás, felfedezés és élményszerű tapasztalás. A gyermekek nem direkt tanítás révén, hanem komplex tevékenységek során sajátítanak el ismereteket.

A néphagyományos tevékenységek – mint például a fonás, tánc, kézművesség, közös sütés-főzés, ünnepi előkészületek – természetes tanulási helyzeteket kínálnak, amelyek során fejlődik a gyermekek gondolkodása, emlékezete, nyelvi készsége, mozgáskoordinációja, kreativitása. A jeles napokhoz kapcsolódó tevékenységek (pl. Luca-napi búzaültetés, farsangi álarckészítés, húsvéti tojásfestés) több műveltségi területet ötvöznek magukban. A gyermekek így nem elszigetelten, hanem összefüggésekben, élményszerű módon tanulnak, miközben alakul értékrendjük, közösségi érzésük és identitásuk.

A tanulás gyermekközpontú, tapasztalati, cselekvésbe ágyazott, sokoldalú és önként vállalt – azaz valódi tevékenységekben és játékos helyzetekben megvalósuló nevelés, amely a néphagyomány értékein nyugszik. Ebben a folyamatban különösen fontos számunkra a gyermekek egyéni fejlődési ütemének, érdeklődésének, erősségeinek megfigyelése.

Tudatos pedagógiai tevékenységünkkel figyelmet fordítunk a tehetségígéretek felismerésére is. A tanulási helyzetek során megmutatkozó kiemelkedő érdeklődés, kitartás, problémamegoldó gondolkodás, nyelvi, zenei vagy vizuális érzékenység jelezheti a tehetség csíráit, melyeket differenciált lehetőségekkel, bátorítással, egyéni ösztönzéssel, gazdagító tevékenységkínálattal igyekszünk támogatni. Törekszünk arra, hogy a gyermekek tehetségterületei játékos, természetes módon bontakozhassanak ki a mindennapok során.

A pedagógus szerepe a tanulási folyamatban:

- kezdeményez, de nem irányít túlzottan,
- példát mutat hagyományőrző magatartásával, viselkedésével,
- biztosítja az eszközöket, környezetet, időt a tevékenységekhez,
- értelmez, megerősít, visszajelez – a gyermek önállóságának tiszteletben tartása mellett,
- észreveszi a tehetségígéreteket, segíti azok kibontakozását egyéni figyelemmel és gazdagító lehetőségekkel.

AZ ÓVODA ISKOLÁRA ELŐKÉSZÍTŐ FUNKCIÓJA

A tanköteles korukat megelőző nevelési évben a nagycsoportos gyermekek számára minden nap **iskola-előkészítő fejlesztő foglalkozásokat** biztosítunk, összesen legalább 45 perces időkeretben. A foglalkozások célja, hogy elősegítsék az óvoda–iskola átmenetet, és a gyermekek biztonságérzetének, motivációjának megőrzésével, egyéni szükségleteikhez igazodva készítsék elő az iskolai életre való belépést.

A foglalkozások szervezése során kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek **életkori sajátosságaira**, a fokozatosságra, a játékosságra és az élményszerű tanulásra. A tevékenységek során a következő területeket fejlesztjük:

- **Anyanyelvi és kommunikációs képességek** (szókincs, beszédértés, kifejezőkészség, hanghallás),
- **Matematikai alapkészségek** (mennyiségi észlelés, számfogalom, sorozatok, alapvető logikai műveletek),
- **Finom- és nagymozgások, mozgáskoordináció**, térbeli tájékozódás, testséma,
- **Figyelem, emlékezet, gondolkodás**, feladattudat, kitartás, szabálytudat,
- **Szociális és érzelmi kompetenciák**, együttműködés, önállóság, önszabályozás.

Intézményünk célja, hogy az óvodából iskolába lépő gyermekek pozitív attitűddel, megerősödött kompetenciákkal, sikerélményekkel és nyitottsággal kezdjék meg az iskolai életüket.

Munka jellegű tevékenységek– néphagyományokra épülő szemlélettel

A munka jellegű tevékenységeket óvodai életünk szerves részének tekintjük, hiszen ezek nemcsak a mindennapi élethez szükséges készségek megalapozását, hanem a felelősségtudat, a szorgalom és a közösségi szemlélet kialakítását is szolgálják. Nevelési arculatunkban különös hangsúlyt kapnak a néphagyományokon alapuló munkafolyamatok, eszközök és szokások, amelyeket élményszerűen, játékosan és cselekvő módon építünk be a gyermekek mindennapjaiba.
Fontos számunkra, hogy a gyermekek megtapasztalják a munka örömét és értékét.
Célunk, hogy:

- kialakítsuk bennük a rendszeresség, a felelősségvállalás és a kitartás alapjait,
- fejlesszük kézügyességüket, önállóságukat és együttműködő készségüket,
- megerősítsük közösséghez való tartozásukat, miközben hagyományos paraszti kultúrából átvett elemekkel ismerkednek.

Mindennapjainkban természetes módon jelennek meg az életkornak megfelelő munkafolyamatok:

- a kertben: virág- és veteményültetés, gyomlálás, terménygyűjtés,
- az udvaron: madáretetés, állatgondozás megfigyelése,
- a csoportszobában: termésekből, gyékényből, szalmából készített kézműves tevékenységek,
- háztartási környezetben: játékos kenyérdagasztás, terítés, takarítás, rendrakás,
- népi életvitel bemutatása során: fonás, szövés, gyapjúfeldolgozás, tűzrakás biztonságos megfigyelése.

A tehetségígéretek kibontakoztatására is kiemelt figyelmet fordítunk. A munkatevékenységek során felfigyelhetünk a gyermekek kiemelkedő kézügyességére, szociális érzékenységére, kitartására vagy éppen szervezőkészségére. Ezekre tudatosan építünk, személyre szabott lehetőségekkel segítjük tovább fejlődésüket – ezzel támogatva egyéni útjukat és érdeklődésüket.

ÓVODAPEDAGÓGUS EGYÉB FELADATAI AZ ÓVODÁNKBAN

Tehetséggondozás

Fontos szem előtt tartanunk, hogy az óvodás életkorban nem a tehetség diagnosztizálására kell törekednünk, hanem a lehetőségeket kell észre vennünk. Nem mérésekkel kell a gyerekek adottságait feltérképeznünk, hanem a hétköznapok során gyakorlattá vált megfigyeléseket kell a tehetség lehetséges jegyeinek szempontjából rendezni. Amit tapasztalunk nem biztos, hogy többletképesség. Lehet, hogy csak a gyermek gondolkodásának fejlődési üteme gyorsabb.
Tehetségre utaló jegyek az óvoda gyakorlatában:
Az óvoda a maga kiegyensúlyozott légkörével, változatos, kötetlen lehetőségeivel akarva akaratlanul felszínre hozza a többet teljesítő gyerek adottságait, képességeit.

Az óvodánkban a gazdagító tevékenység az alábbi területeken zajlik:

- Vizuális tevékenységben (rajzpályázatokon való részvétel)
- Zenei tevékenységekben (népdaléneklő versenyek)
- Mozgásos tevékenységben (ovifoci)

Az óvodapedagógusi feladatok, a tehetség felismerésekor

- Továbbra is bátorító felnőttként viselkedik, beszélget a szülővel, tanáccsal, ötlettel látja el, biztatja, meggyőzi.
- Lehetőséget ad a gyermeknek a tehetsége gyakorlására, maga módján fejleszti a gyermeket.
- Tájékoztatja a következő intézményt a gyermekkel kapcsolatos felfedezéséről.

IKT alkalmazása

Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD lejátszó, fényképezőgép számítógép) célszerűen használja minden pedagógus. A pedagógus a gyermekekben igyekszik felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét. Ennek érdekében felhasználja az IKT eszközök alkalmazásában rejlő lehetőségeket.

A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK FOLYAMATOS NYOMON KÖVETÉSE, RÖGZÍTÉSE

A tanköteles kor előtt álló gyermekek számára az iskolára való felkészítés érdekében minden nevelési napon legalább 45 perc célirányos, fejlesztő jellegű foglalkozást biztosítunk. Ezek a tevékenységek játékos formában, strukturált, célirányos pedagógiai elvek mentén, az egyéni szükségleteket figyelembe véve zajlanak.

A gyermekek fejlődésének megfigyeléséhez a 2024. szeptember 1-én bevezetésre került OviKrétát használjuk. Nevelési év első felében (november), illetve a tavaszi (május) felmérés alapján egy mérés összesítőt készítünk (adott csoportokra vonatkozva megadott szempontok alapján), amely hiteles képet ad a gyermekcsoport fejlettségi szintjéről és a fejlődéséről. A differenciálásnál az éveleji mérés összesítőt vesszük elsősorban alapul. Nevelési évenként 3 alkalommal rögzítjük megfigyeléseinket, észrevételeinket, amelyeket fogadóóra keretén belül (évente kétszer) egyénileg is megbeszéljük a szülőkkel. A mérési eredményeket minden alkalommal csoport és intézményi szinten is összegezzük, elemezzük, s az elért eredmények vizsgálata alapján tervezzük a további feladatokat a gyermekek fejlesztése tükrében. Az eredmények megjelennek a vezető éves értékelésében.

DIFFERENCIÁLT KÉSZSÉG ÉS KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

A differenciált egyéni fejlesztés alapelvei:

- A gyermek és a család alapos ismeretére épül.
- A gyermekek fejlesztését az óvodapedagógus a közösségen belül, elsősorban kisebb (mikro) csoportokban látja el az óvodai tevékenységek során.
- Törekszünk az egyénre szabott, hatékony hátránycsökkentésre, valamint a tehetségcsírák kibontakoztatására.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek számára biztosítanunk kell a törvény által előírt habilitációs- rehabilitációs órákat.

A *gyermek megismerésének feladati:*

- A gyermek anamnézisének felvétele (Az adatvédelmi szabályzat előírásait betartva).
- Befogadás, beszoktatás alatti megfigyelés tapasztalatai.
- A gyermek folyamatos megfigyelésének tapasztalatai, elsősorban a játékban.

Készség és képességfejlesztési feladatok

- Testi képességek (fizikai állapot, motoros képességek, koordinációs képességek)
- Testséma, testfogalom, dominancia (önismeret)
- Mozgás képességek (nagymozgásoktól a finommozgásokig)
- Egyensúlyérzék
- Érzékelés, észlelés (Auditív, vizuális, taktilis, kinesztetikus)
- Értelmi képességek (Figyelem, megfigyelőképesség, emlékezet, felidézés, gondolkodás, kreativitás).
- Anyanyelvi, kommunikációs képességek
- Érzelmi képességek
- Akarati képességek (Önállóság, önfegyelem – önkontroll, kivárás, kitartás, feladat és szabálytudat)
- Erkölcsi képességek (Elfogadás, együttérzés, segítőkészség, udvariasság)

- Szociális képességek (Együttműködés, kooperáció)
- Normákhoz, szabályokhoz, szokásokhoz való alkalmazkodás.

A fejlesztés területei

- A HH (hátrányos helyzetű), ezen belül különösen a HHH (halmozottan hátrányos helyzetű) gyermekek fejlesztése, segítése
- BTMN (-Beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő) gyermekek fejlesztése, nevelés szakvélemény alapján
- SNI – ből (Sajátos nevelési igényű) eredő hátrányok kompenzálása, szakvélemény alapú fejlesztése, nevelése
- Tehetséggondozás

A fejlesztés folyamata

- Bemeneti (óvodába lépés) fejlettségi szint rögzítése megfigyelés alapján.
- Az egyéni fejlesztés területeinek meghatározása a gyermek személyi anyagában.
- Évenként 3-szor fejlettségi szint rögzítés, megfigyelés alapján.
- Együttműködés a szülővel: tájékoztatás a gyermek fejlődéséről évente 2-szer fogadóóra keretében.
- Differenciált, egyéni nevelés, készség és képességfejlesztés megvalósítása a nevelési, fejlesztési módszerek, tevékenységek, feladatok egyénre szabott alkalmazásával.
- Szükséges esetben jelzés kompetens szakembereknek, szakmai segítség igénybevétele.

KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK

Sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekek

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el a megfelelő fejlettségi szint. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének felvállalását csak megfelelő szakemberek biztosításával, segítségével tudjuk megoldani. Fejlesztésükhöz az óvodapedagógusok is hozzájárulnak, amely csoporton belül valósul meg. Ezen fejlesztéseket a fejlesztőpedagógusok munkájával összhangban az OviKrétában rögzítjük.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási, (BTMN) zavarokkal küzdő gyermekek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású, az ismeretelsajátítás, a tanulás, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő részképesség zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Fejlesztésüket a szakértő bizottság javaslata alapján szakember segítségével integrált keretek között valósítjuk meg, hasonlóan az SNI gyermekekhez.

Tehetséges gyerekek

Kiemelten tehetséges az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti képességekkel (átlag vagy speciális) birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Hátrányos helyzetű (HH) - halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (HHH)

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (HHH) iskolai sikerességének záloga a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban az agyi érési folyamatok lezárulásáig, megterhelés nélkül, rendkívül hatékonyan fejleszthetőek. A kisgyermekkorban történő pedagógiai támogatás jelentősen csökkentheti a későbbi iskolai kudarcokat.

A nehéz körülmények között élő családok gyermekei hároméves korukra lényegesen elmaradnak kognitív fejlődésükben kedvezőbb helyzetű társaikhoz képest. Az elmaradás oka a gyermeki fejlődés nem megfelelő ösztönzése a szülők korlátozott erőforrásai, a megélhetési nehézségek

okozta terheltség és az otthoni környezet hiányosságai miatt. Tudatos óvodai pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, amelyben az óvodapedagógusainknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van. Keressük az alkalmakat arra, hogy meggyőzzük a szülőket, mennyire fontos a naponkénti foglalkozás gyermekükkel. Célunk az óvodába járó halmozottan hátrányos és/vagy cigány gyermekek szociális helyzetéből fakadó hátrányainak csökkentése, hiányzásuk minimalizálása. A cigány családokban felnövekvő gyermekek sajátos kultúrájából és családi életviteléből adódó másságra tekintettel sokoldalú, harmonikus személyiség fejlesztésre törekszünk.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Együttműködés a családokkal

Óvodai nevelőmunkánk alapja, hogy a gyermek fejlődését a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve és támogatva szolgáljuk. Ehhez elengedhetetlen a családokkal való szoros, bizalomra épülő együttműködés. Törekszünk arra, hogy kapcsolataink személyesek, elfogadóak, nyitottak legyenek, és sokszínű formában valósuljanak meg: mindennapi beszélgetések, közös ünnepek, rendezvények és tevékenységek során. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak arra, hogy a gyermek és a felnőtt együtt éljen meg örömteli pillanatokat családias, érzelmekben gazdag légkörben.

Figyelembe vesszük a családok egyéni szokásait, sajátosságait, és igyekszünk olyan segítséget nyújtani, amely illeszkedik az adott család életéhez, nevelési stílusához. Munkánk során érvényesítjük a családközpontú szemléletet, a segítő együttműködés elvét, és törekszünk arra, hogy a család valódi partnerként vehessen részt gyermeke óvodai életében.

A kapcsolattartás feladatai

- Törekszik a szülőkkel való nyílt, őszinte kapcsolat kialakítására.
- Az óvodapedagógus elismeri a nevelésben a család elsődlegességét, tiszteli a szülőt, és minden családdal megtalálja a kapcsolatteremtés, az együttműködés megfelelő módját.
- Mindig reálisan tájékoztatja a szülőket, tisztelve érzelmeiket.
- Az óvodapedagógus minden esetben érezteti az őszinte odafordulást, empátiát.
- Az óvoda minden dolgozója előítélettől mentesen közeledik a családhoz.
- A szülői szervezet ellátja a szülői képviseletet.
- A nyílt napok, közös ünnepek, fogadóórák, szülői értekezletek segítik a betekintést az óvoda és a család életébe.

A kapcsolattartás elvei

- A két fél közötti kapcsolat alapja a bizalom, melynek eredményeként a szülő érzi az óvónő segítő szándékát, empátiáját.
- Előítélet mentes, elfogadó együttműködés kialakítása, melyben az óvodapedagógus nyitott, partneri kommunikációra képes, elfogadó attitűdjével támogatja a szülőket gyermekeik nevelésében, szülői szerepükben való helytállásukban.
- A pedagógust és a nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat titoktartási kötelezettség terheli, a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tényt, adatot, információt illetően, amelyről a hivatásának ellátása során szerzett tudomást. A titoktartás határidő nélkül fennmarad.

A kapcsolattartás módja, formái

- A napi párbeszéd lehetőséget ad a kölcsönös érdeklődés kifejezésére, tájékoztatásra.
- Szülői értekezlet évente legalább kétszer kerül megszervezésre; külön tartva a tájékoztatást az újonnan érkező és az iskolába készülő gyerekek szülei számára.
- Egyéni megbeszélések, egyéni esetmegbeszélések; az aktualitásnak megfelelően, a Házirendben rögzítettek szerint.
- Szülői Szervezeti gyűlések: az intézménnyel kapcsolatos, óvodai szintű programok szervezésének és lebonyolításának megbeszélése, szülők véleményének meghallgatása.
- Az ünnepek gazdag lehetőséget kínálnak a család-óvoda kapcsolatának erősítésére, a szülő, a gyermek és az óvónő között megvalósuló együttműködésre.
- Kulturális programok, kirándulások.

Kapcsolat más intézményekkel

Fontosnak tartjuk, hogy óvodánk nyitott és együttműködő kapcsolatot tartson fenn mindazon intézményekkel, amelyek a gyermek életében szerepet játszanak. Ez a kapcsolatrendszer már a gyermek óvodába lépése előtt is elkezdődhet – például bölcsőde révén –, az óvodai évek alatt pedig együttműködünk a pedagógiai szakszolgálattal, a gyermekjóléti szolgálatokkal, egészségügyi, kulturális és közművelődési intézményekkel. A nagycsoportos kor végén pedig a gyermekek iskolai átmenetének megkönnyítése érdekében kapcsolatot tartunk a környező iskolával.
Kapcsolattartási formáinkat mindig a gyermekek érdekeihez és a felmerülő szükségletekhez igazítjuk. Kezdeményezőek vagyunk a kapcsolatok kialakításában és ápolásában, hisz közös célunk, hogy a gyermek fejlődését minél komplexebben támogassuk egy biztonságos, támogató szakmai közegben.

Fenntartó

A fenntartó dönt a köznevelési intézmény gazdálkodásáról, átszervezéséről, az óvodába történő jelentkezések módjáról, a felvétel időpontjáról. Meghatározza az óvoda költségvetését, mellyel biztosítja a működés feltételeit. Dönt az főigazgató kinevezéséről. Lehetőségekhez mérten támogatják programunkat – támogatják a pedagógusok szakmai képzését, önerőt biztosítanak a pályázatainkhoz, buszt biztosítanak a külterületen élő gyermekek utaztatásához, stb.

A kapcsolattartás formái: szóbeli tájékoztatás, írásos beszámoló évente, egyeztető tárgyalások, értekezletek, az intézmény képviselete testületi (bizottsági) ülésen, rendeletek és határozatok átvétele, elégedettség mérés évente.

Bölcsőde

Az óvodai felvevő környezetünkben egyaránt tapasztalható, hogy érkeznek gyermekek otthoni-családi környezetből, illetve bölcsődei ellátásból is.
A kapcsolattartás elve: törekvés a kölcsönös nyitottság és folyamatosság érvényesítésére.
A kapcsolattartás formái: folyamatos kapcsolattartás a gondozónők és az óvodapedagógusok között, amely megkönnyíti az óvodába lépő gyermek közösségbe történő beilleszkedését.

Iskola

Az óvoda szoros kapcsolatot ápol a felvételi körzetéhez tartozó oktatási intézménnyel. A gyermekek óvodából iskolába történő zavartalan átmenete megkívánja a két intézmény közötti szoros, tartalmas együttműködést. Ezen együttműködés alapja a kölcsönös nyitottság, bizalom, amely egymás munkájának ismeretére és megbecsülésére kell, hogy épüljön.
A kapcsolattartás elve: a két intézmény kapcsolatát a kölcsönös nyitottság és bizalom, a pedagógusok együttműködése, nevelőpartneri viszony kialakítása, a nevelőmunka összehangolása jellemzi, elősegítve ezzel a gyerekek zökkenőmentes, zavartalan iskolába lépését.

A kapcsolattartás formái:

- Év közbeni látogatás a nagycsoportban, a nevelőmunka és a gyermekek megismerése céljából.
- Az iskolába látogató óvodások fogadása (első benyomás fontossága)
- Az óvodai szülői értekezleten való részvétel, amely során ismertetik az iskola tanítási módszereit, esetleges elvárásait.

- Minden év novemberében interjú a tanító nénikkel (tapasztalatok, vélemények), amelyről feljegyzés készül.

Egészségügyi szolgáltatók

háziorvos, fogorvos, védőnő

- Orvos, fogorvos évente szűrővizsgálatot végez.
- A védőnő havonta figyelemmel kíséri a higiénés nevelést, a testi-lelki fejlődést.

Művelődési Központ- Türje

- Gyermekkoncertek, színházi előadások, kiállítások látogatása évente több alkalommal, ahova meghívást kapunk. Ezek során a gyermek esztétikai élményhez jut, képessé válik a művészetek befogadására, jó alapot képezve az általános műveltség kialakulásához.

AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKÁT ÉS A CSALÁDI NEVELÉST SEGÍTŐ INTÉZMÉNYEK

Zala Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Zalaszentgróti Tagintézménye: fejlesztőpedagógusi és logopédusi (utazó) ellátás biztosítása az óvodás gyermekek fejlesztéséhez

- Logopédus felméri a gyermek beszédfejlettségét, a beszédhibás gyermeket külön foglalkozásokon fejleszti. Elvégzi az év elején szükséges szűréseket, a három évet betöltő és a tanköteles korú gyerekek körében; az eredményről egyeztet az óvodapedagógusokkal.
- Fejlesztőpedagógus figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, fejlettségét, segíti az esetleges elmaradások felismerését, majd korrekcióját.

Koncz Dezső Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény – Zalaszentgrót: gyógypedagógusi (utazó) ellátás biztosítása az óvodás gyermekek fejlesztéséhez.

Zalaszentgróti Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központ: Az általuk biztosított szociális segítővel a gyermekek mellett a családokat segíti, támogatja.

GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁNKBAN

Óvodánk társadalmi környezete

A társadalmi, gazdasági viszonyok változásával magasabb lett a mindennapi gondokkal és nevelési problémával küzdő családok száma. Óvodánkban cigány származású gyermek is nevelkedik. Ezzel kapcsolatban más jellegű, egyedi és sajátos gyermekvédelmi feladataink adódnak. Őket integráltan neveljük. Mindennapi munkánkban többirányú tapasztalatot, megértést, elfogadást, türelmet igényel ezen családokkal való bánásmód.

Gyermekvédelmi munkánk célja

A gyermekvédelmi törvénynek megfelelően általános szabály, hogy a gyermeki jogok védelme biztosítása mindazok számára kötelező, akik a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkoznak. Munkavégzésünk során „a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembevétele" a legfontosabb cél. A gyermekekre való fokozott odafigyelés teszi lehetővé, hogy időben felfedezzük a személyiségfejlődési problémákat (nehezen nevelhetőség, testi és szellemi fejlődésben lemaradás, testi és lelki egészségüket veszélyeztető tüneteket). A hátrányos helyzet, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése is csak korai felderítés alapján lehetséges.

Az óvodapedagógus feladata. A családok és a gyermekek megismerése, jó kapcsolat kialakítása, s ezen keresztül a nehézségek feltárása. Hiányosságok és probléma észlelése esetén, egyéni bánásmóddal, egyéni fejlesztéssel próbál segíteni. Ha szükséges szakember segítségét kéri

(logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus). Ha a gyermek fejlődését, életét veszélyeztetettnek látja a családban, akkor a gyermekvédelmi megbízotthoz fordul. Mivel a családnak a nevelésben elsődleges a szerepe, az óvodapedagógus és a gyermekvédelmi megbízott feladata a szülők segítése, és az egész család „gondozásba vétele". A gyermekvédelem minden óvodapedagógus feladata. A segítségnyújtás pedagógiai eszközei: egyéni bánásmód, türelem, tolerancia, felzárkóztatás (dajka részéről is).

FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

„A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt." (2019. évi LXX. törvény)

Programunk készítésekor nem hagyhattuk figyelmen kívül, hogy a gyerekek 6-7 évesen iskolába készülnek és az óvoda a Nkt. törvény értelmében különösen az utolsó évben az iskolai nevelésre-oktatásra készít föl. Azt gondoljuk, hogy a testileg lelkileg-mentálisan egészséges, harmonikusan fejlődő gyermek, aki az óvodában kijátszotta, kimozogta magát, sokféle, változatos tevékenységen keresztül tapasztalatokat szerzett önmagáról, az őt körülvevő környezetről, és személyiségének minden területe - egyéni tulajdonságok, adottságok és képességek tükrében megfelelő ütemben fejlődik, képes a zökkenőmentes iskolakezdésre, belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolaérettséghez a testi, lelki és szociális érettség egyaránt szükséges. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival. A gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése során szerzett tapasztalatok, a rendszeres fejlettségi szint megállapítás és a készség, képesség mérés alapján állítjuk ki az óvodai szakvéleményeket.

Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget elérő gyermek általános jellemzői

- Érdeklődő, kíváncsi, nyitott. Testileg fejlett, teherbíró.
- Önkiszolgálásban önálló (öltözik, vetkőzik, tisztálkodik).
- Mozgása összerendezett, harmonikus. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és a finommotorikája, dominancia kialakul (jobb vagy bal kezes). Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését képes irányítani.
- Érzékelés, észlelése tovább differenciálódik (testséma, téri tájékozódás, vizuális, akusztikus differenciálódás).
- Anyanyelvét érthetően beszéli, jól kommunikál. Gondolatait mások számára is érthető módon egymást követő mondatokban, életkorának megfelelő tempóban, hangsúllyal, tudja kifejezni.
- A közléseket megérti. Használja a szófajokat, mondatszerkezeteket. Képes önálló véleménynyilvánításra. Mások beszédét is igyekszik végig hallgatni.
- Szociálisan érett az iskolai életre, a tanító irányítására és a társai elfogadására. Képes együttműködni. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni.
- Elemi ismeretei rögződnek (név, lakcím).
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait (higiéniai szabályok- zsebkendő és szalvéta használat, szemétgyűjtő használat; kommunikációs szabályok: megfelelő köszönés, kérés).
- Feladattudata kialakulóban van, ez segíti a megértésben, feladattartásban, eredményes elvégzésében.
- Kitartása, munkatempója, önfegyelme folyamatosan fejlődik. Akarati tulajdonságai alkalmassá teszik az iskolai élet megkezdésére
- A feladatok elvégzésében egyre eredményesebb, szükség szerint kreatív.
- A cselekvő, képszerű gondolkodás mellett megjelenik az elemi fogalmi gondolkodás.
- Megjelenik a szándékos figyelem, terjedelme, tartalma növekszik, megosztása könnyebb számára. Megfigyelőképessége pontosabb, részletesebb.
- A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szint.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek nevelése esetén az iskolaérettség kritériumainak tükröznie kell a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

Legitimációs záradék

Egyetértését nyilvánította: Türjei Szent László Óvoda-bölcsőde Batyki Tagintézménye Szülői Szervezete nevében:

Dátum: 2025. ……..

Hencsei Szabolcs

Elfogadta: Türjei Szent László Óvoda-bölcsőde nevelőtestülete nevében:

Dátum: 2025.

. ……..……..

Szalai Renáta

Jóváhagyta: Türjei Szent László Óvoda-bölcsőde Intézményfenntartó Társulás nevében

Dátum: 2025.

……

Nagy Ferenc László

Ez a Pedagógiai Program az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának (a 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet módosítása) 2025. évi változásaival összhangban készült, és 2025. szeptember 1-jén lép hatályba. A nevelőtestület elkötelezett az új előírások teljes körű megvalósítása mellett.